

KLARNET ÜLDÕPPE ÕPPEKAVA.

Õppeained	Eelõpe		Põhiõpe								
	I õ/a	II õ/a	I õ/a	II õ/a	III õ/a	IV õ/a	V õ/a	VI õ/a	VII õ/a		
			noorem aste				vanem aste				
Põhipill			1	1	1	1	1	1	1		
solfedžo			2	2	2	2	2	2	2		
muusikalugu						1	1	1	1		
koosmäng (ans./ork.)					0,5	0,5	0,5	0,5	0,5		
lisapill*				0,5-1	0,5-1	0,5-1	0,5-1	0,5-1	0,5-1		
koorilaul*						2	2	2	2		

Selgitus: Tärniga märgitud osa ainete loetelust tähistab seda, mida antakse õpilase soovi ja kooli võimaluste korral.

I KLARNET AINEKAVA

I Eesmärgid

Esimesest tunnist alates tuleb pöörata erilist tähelepanu huuliku õigele kaugusele üle hammaste, huulte hoiule, õigele sissehingamisele ja väljapuhumisele. Õpetajal tuleb seda pidevalt ette näidata ja selle täitmistõuda. Veel tuleb tähelepanu pöörata käte asetusele, sõrmede tööle ja keele õigele liikumisele, igapäevasele pikkade nootide puhumisele (5-10 min.), õigele sissehingamisele ja väljapuhumisele.

Aasta jooksul õppida: 4-5 eriilmelist pala, 4-5 etüüdi.

Tasemenäited:

1. Poisid ritta - Eesti lastelaul
2. Meil aiaäärne tänavas - Eesti rahvalaul
3. G. Ernesaks. Rong see sõitis
4. K. A. Hermann. Kevadel
5. Mutionu pidu - Eesti rahvalaul
6. Kurb meel - Eesti rahvalaul
7. Jaan läheb jaanitulele - Eesti rahvalaul
8. Uhti uhti uhkesti - Eesti rahvalaul
9. Liiri lõõri lõokene - Eesti rahvalaul
10. Oh mina väike mehikene - Eesti rahvalaul
11. Isamaa mälestus - Eesti rahvalaul
12. Tiiu talutütrekene - Eesti rahvalaul
13. Igal ühel oma pill - Eesti rahvalaul
14. Süda tuksub - Eesti rahvalaul

Etüüdid:

1. L. Eerola. 30 etüüdi algajatele
2. A. Regi. Klarinetimängu õpetus. I osa (kergemad etüüdid)
3. S. Rozanov. Klarnetikool (kergemad etüüdid)

Ansamblistest soovitame kõikides klarnetiõpikutes olevaid kergemaid duette-triosid vastavalt õpilase võimekusele. Näiteks: "30 melodier klarinetter" (Rootsi).

Klarnetikoolid:

1. Regi, A. Klarnetimängu õpetus. I osa.
2. Adventures in clarinett playing / P. van Bodegraven. -Inglise k.
3. Ployhar, D. Den moderna korpsskole. - Rootsi k.
4. Rozanov, S. Klarnetikool.
5. Gurfinkel, N. Klarnetikool.
6. Norbin, J. E. Jag lär mej spela klarinett. - Rootsi k.
7. Progressive Clarinet method / By A. Scott. - Inglise k.
8. Norbin, J. E. Klarnetikool. I osa.

Heliredelid:

F duur, G duur ja a moll + kolmkõlad (1 oktav)

1.2.2. II õppeaasta

Pidev tähelepanu pilli õigele hoiule. Hingamine toimugu juba muusikaliste fraaside järgi. Jälgida, et keele liikumine oleks vaba ja minimaalne. (Mitte kurgust kaasa liikudes.) Tihti selgitada õpilasele, et kurk peab olema pingevaba.

Õppeaasta jooksul õppida: 4-5 erinevat pala, 4-5 etüüdi.

Tasemenäited:

1. I. Berlin. White Christmas
2. R. Rodgers. Edelweiss
3. Clementine - Ameerika viis
4. Šoti rahvaviis
5. Inga klockor ringer mer - Rootsi klarnetikoolist (Norbin)
6. Long long time ago - Inglise viis (Bayly) klarnetikoolist
7. Leedu viis - S. Rozanovi klarnetikoolist
8. Kägu - S. Rozanovi klarnetikoolist
9. Lendas tuvi - S. Rozanovi klarnetikoolist
10. Easy Performance pieces for clarinett. Klarnetipalade kogumik
11. Labajala valss - Eesti rahvaviis
12. R. Eespere. Siis kui minu vanaema
13. Laula laula suukene - Eesti rahvaviis
14. O. Ita. Ema sünnipäev
15. Palad kogumikust Easy Performance pieces for clarinett
16. M. Glinka. Põhjatäht - S. Rozanovi koolist
17. Cherry pink and apple blossom white - by Loui Cux
18. D. Weiss. What a wonderful world

Etüüdid:

1. L. Eerola. 30 etüüdi klarnetile
2. A. Regi. Klarnetimängu õpetus. I osa (lõpuetüüdid)
3. A. Stark. 36 kerges etüüdi

Ansamblistest:

30 melodier för tre klarinetter - Rootsi (Suur valik igas raskusastmes triosid)

Klarnetikoolid:

1. Regi, A. Klarnetimängu õpetus. I osa.
2. Rozanov, S. Klarnetikool (valikuliselt).
3. Getman, V. Klarnetikool.
4. Norbin, J. E. Jag lär mej spela klarinett (lõpupoolsed lood).

Heliredelid:

F duur, G duur (2 oktavit) d moll ja e moll (2 oktavit) + pikk kolmkõla ja kolmkõla pöörded

1.2.3. III õppeaasta

Jälgida, et õpilane mängiks pingevabalt ja et silmade vaade ei oleks suunatud maha sõrmedele, vaid näo kõrgusele seinale, muidu muutub kohe huuliku asetus ebasobivaks. Sisse viia punkteeritud rütm ja kuueteistkümnendikud. Noodilugemiseks kasutada lihtsamaid palasid II kl. repertuaarist. Staccato. Õppeaasta jooksul õppida: 4-5 erinevat pala; 4-5 etüüdi.

Tasemenäited:

1. R. Valgre. Tartu valss
2. R. Valgre. Narva valss
3. R. Valgre. Pühapäev Kadriorus
4. R. Valgre. Saaremaa valss
5. R. Rodgers. Oo kuis kaunis on hommik
6. L. van Beethoven. Koopaorav
7. V. Maikapar. Valss - Poola kogust
8. Fr. Schubert. Valss - Ungari kogust
9. Fr. Schubert. Saksa tants - Ungari (Berkesi) kogust
10. G. F. Händel. Menuett - Berkesi kogust
11. G. F. Händel. Bouree - Berkesi kogust
12. Leedu viis - S. Rozanovi koolist
13. N. Mjaskovski. Kevadine meeleolu
14. Ukraina hällilaul - S. Rozanovi koolist
15. E. Grieg. Norra laul - S. Rozanovi koolist
16. Marss ooperist Võlufloöt - S. Rozanovi koolist
17. Keskmise raskusega lood klarnetile (väga hea valik klassikalist)
18. W. A. Mozart. Ave Verum
19. C. Saint-Saens. Luik

Etüüdid:

1. A. Regi. Klarnetimängu õpetus. II osa etüüdid
2. L. Eerola. 25 etüüdi klarnetile
3. G. Demnitz. Elementarschule für Klarinette (kergemad etüüdid)
4. N. Gurfinkel. Klarnetikool (kergemad etüüdid)
5. A. Stark. 36 kerget etüüdi
6. A. Presman. Valitud etüüdid
7. S. Rozanov. Klarneti kool (valikuliselt)

Ansamblid:

1. 30 melodier för tre klarinetten (raskemad)
2. Threes's a crowd clarinet trios
3. Londonderry air traditsionaal 4 klarnetile
4. H. Juurikase seatud triod, kvartetid klarnetile
5. A. Regi ansambliseaded (koolist)

Heliredelid:

Eelmise aasta heliredelitele juurde õppida: C duur, a moll + kolmkõla ja kolmkõla pöörded

1.2.4. IV õppeaasta

Pidev õpilase õige pillihoiu ja tooni jälgimine. Erinevate strihhide kasutamine: detache, legato, staccato, tenuto. Trioolide, süngoopide jne. tutvustamine. Harjutused 6/8; 9/8 ja 12/8 taktimõõdus. Melismide tutvustamine. Orkestripartiide harjutamine. Lehest lugemiseks kasutada II kl. repertuaari.

Tasemenäited:

1. D. Kabalevski. Klounid
2. B. Bartók. Öhtud külas
3. F. Mendelssohn. Kevade laul
4. R. Schumann. Unelmad
5. W. A. Mozart. Külatantsud
6. L. van Beethoven. Polonees - Ungari Berkesi koolist
7. W. A. Mozart. Menuett - Ungari Berkesi koolist

8. J. Haydn. Serenaad - Ungari Berkesi kogust
9. W. A. Mozart. Jahimeeste koor ooperist Nõidkütt -Berkesi kogust
10. F. Chopin. Prelüüd - Berkesi kogust
11. A. Ljadov. Prelüüd
12. A. Ljadov. Fuuga - S. Rozanovi klarnetikoolist
13. G. F. Händel. Largo - S. Rozanovi klarnetikoolist
14. Serenaad - S. Rozanovi klarnetikoolist
15. V. Cosma. Only love
16. K. Weber. Sonatiin
17. W. A. Mozart. Sonatiin
18. P. Tšaikovski. Nokturn
19. Lina - Eesti tantsud N. Gurfinkeli klarnetikoolist
20. Kalamees - Eesti tantsud N. Gurfinkeli klarnetikoolist
21. J. N. Hummel. Valss - Poola kogust
22. C. M. Weber. Mazurka - Poola kogust
23. N. Štjedin. Nali
24. D. Šostakovitš. Romanss
25. C. Saint-Saens. Luik
26. W. A. Mozart. Ave Verum
27. A. Regi. Kolm pala eesti rahv. teemadel (vene väljaanne)
28. Keskmise raskusega lood klarnetile
29. 14 pala klarnetile (kergemad) // The clarinetist's collection. Book one

Etüüdid:

1. A. Stark. Valitud etüüdid klarnetile
2. L. Eerola. 25 etüüdi klarnetile
3. A. Dolezal. 24 etüüdi klarnetile
4. G. Demnitzki klarnetikooli raskemad etüüdid

Ansamblid:

1. 15 rahvalikku viisi 3 klarnetile
2. L. van Beethoven. Kevade kutse 3 klarnetile
3. Merill Knighton. Väike menuett 4 klarnetile
4. I. Kratochvil. Klarnetimängu õpik - sellest J. Vanhali väikesed triod nr. 50, 65, 78, 93 ja 103
5. James Poveri kogutud ansamblid (triod). I vihik
6. Klarinetten duos. II osa (Richter'i seaded)
7. Threes' a crowd clarinet trios
8. H. Juurika seatud triod, kvartetid
9. A. Regi ansambliseaded (koolist)
10. 15 melodier för 3 trumpeter (klarinetter)
11. Lihtsamad duod, triod, kvartetid kogust Clarinet sessions fun for two and three four clarinets - by Don Cappel and L. Gerhart

Heliredelid:

Eelmise õ/a. heliredelite kordamine, juurde õppida B duur ja g moll + kolmkõlad ja kolmkõla pöörded

1.3. VANEMA ASTME AINEKAVA

1.3.1. V õppeaasta

Õpilase pidev jälgimine tunnis, et säiliks vaba ja kõlav toon ning pingevaba mäng. Et palade esitamine oleks vaba, väljendusrikas, intonatsioon puhas ja mäng tehniliselt korrektne. Melismide mängimine ja suurvormide tutvustamine. Orkestripartide harjutamine. Lehest lugemiseks kasutada IV õ/a. noote.

Aasta jooksul õppida: 4-5 eriilmelist pala, 4-5 etüüdi.

Tasemenäited:

1. P. Tšaikovski. Sõnadeta laul
2. J. S. Bach. Adagio - Ungari (Berkesi) kogust
3. J. Haydn. Adagio - Ungari (Berkesi) kogust
4. F. Schubert. Sõjatants - Ungari (Berkesi) kogust
5. R. Schumann. Seherezade - Ungari (Berkesi) kogust
6. W. A. Mozart. Külätantsud - S. Rozanovi klarnetikoolist

7. K. Karajev. Adagio (venekeelsest kogust 3. ja 4. klassile)
8. D. Pezetti. Presto (venekeelsest kogust 3. ja 4. klassile)
9. W. A. Mozart. Rondo (venekeelsest kogust 4. ja 5. klassile)
10. A. Blok. 3 akvarelli (venekeelsest kogust 4. ja 5. klassile)
11. A. Scarlatti. Sonaat (venekeelsest kogust 4. ja 5. klassile)
12. C. M. Weber. Sonatiin (venekeelsest kogust 4. ja 5. klassile)
13. A. Vivaldi. Giga - Ungari (Berkesi) kogust
14. B. Goodmani kogust "Jazz classic" palad (8 tk.)
15. P. Tšaikovski. Romanss
16. G. F. Händel. Andante (venekeelsest kogust 4. ja 5. klassile)
17. W. A. Mozart. Rondo - S. Rozanovi klarnetikoolist
18. G. F. Händel. Aaria variatsioonidega - S. Rozanovi klarnetikoolist
19. J. X. Lefevre. Sonaat nr. 1
21. J. X. Lefevre. Sonaat nr. 2
22. 14 pala klarnetile (raskemad) // The clarinetist's collection. Book one
23. R. Wagner. Adagio - kogust

Etüüdid:

1. L. Eerola. 25 etüüdi klarnetile
2. G. Demnitzki klarnetikooli etüüdid (raskemad)
3. M. Etlik. Valitud etüüdid
4. L. Kurkevitz. Valik etüüde. II osa
5. Kogumik Studio dresner tanzsinfoniker

Ansamblid:

1. 15 rahvalikku viisi 3 klarnetile
2. L. van Beethoven. Kevade kutse 3 klarnetile
3. Merrill Knighton. Väike menuett 4 klarnetile
4. I. Kratochvil. Klarnetimängu õpik - sellest J. Vanhali väikesed triod nr. 50, 65, 78, 93 ja 103

Heliredelid:

Eelmise õ/a. heliredelite kordamine. A duur ja fis moll + kolmkõla ja kolmkõla pöörded.

1.3.2. VI õppeaasta

Pidev töö igapäevaste harjutustega mängutehnika arendamiseks ja tooni kujundamiseks. Tutvustada ka džässmuusika rütme. Orkestripartiide harjutamine. Ansamblimäng. Aasta jooksul õppida: 4-5 eriilmelist pala, ka suurvormi osi; 4-5 etüüdi. Lehest lugemiseks kasutada V klassi repertuaari.

Tasemenäited:

1. N. Rimski-Korsakov. India külaliste laul - S. Rozanovi klarnetikoolist
2. Debussy for clarinet, 6 pala (kergemad)
3. J. S. Bach. Sonaadid ja partiitad sooloklarnetile
4. Solistenparade für Klarinette - Saksa kogu
5. M. Moszkovski. Spanische Tänze (klarnetile)
6. S. Prokofjev. Tütarlaste tants liiliatega (venekeelne kogumik 3.-4. klassile)
7. K. Oginsky. Adagio - Poola kogust
8. F. Lessel. Menuett - Poola kogust
9. L. van Beethoven. Sonatiin (venekeelne kogumik 4.-5. klassile)
10. W. Gluck. Meloodia (venekeelne kogumik 4.-5. klassile)
11. M. Glinka. Vokaliis (venekeelne kogumik 4.-5. klassile)
12. Z. Fibich. Pastoraal (venekeelne kogumik 4.-5. klassile)
13. I. Karamõjev. Intermezzo (venekeelne kogumik 4.-5. klassile)
14. B. Goodman. Jazz Classics
15. A. Gretšaninov. Väike süit

Etüüdid:

1. M. Etlik. Valitud etüüdid (meloodilised, tehnilised)
2. K. Baerman. Valitud etüüdid (saatega)
3. A. Stark. 40 etüüdi

4. L. Kurkevitz. Etüüdid II osa klarnetile
5. 31 etudes the developing cl.

Ansamblid:

1. 12 klarnetiansambliit triost kuni sekstetini (klassika)
2. W. A. Mozart. Divertiment nr. 1 kolmele klarnetile
3. J. Haydn. Klarneti sekstett. Katkend Üllatussümfooniast. Arranj. W. Johnson

Heliredelid:

Eelmise aasta heliredelite kordamine. Juurde õppida Es duur ja c moll + kolmkõlad ja kolmkõla pöörded.

1.3.3. VII õppeaasta

Eesmärgiks on kogu repertuaari tehniliselt vaba ja ilmekas mängimine. Lõpueksami kava õppimine. Orkestripartiide harjutamine. Ansamblimäng. Aasta jooksul õppida: 4-5 eriilmelist pala, 4-5 etüüdi. Noodilugemiseks kasutada VI klassi repertuaari.

Tasemenäited:

1. K. Oginsky. Adagio - Poola kogust
2. J. Kleczynski. Rondo - Poola kogust
3. Lugusid klarnetile (populaarsete lugude seaded klarnetile ja klaverile)
4. M. Moszkovski. Spanische Tänze
5. A. Regi. Karjuse laul (venekeelsest kogust)
6. F. Mendelssohn. Adagio (venekeelsest kogust 3. ja 4. klassile)
7. L. van Beethoven. Menuett (venekeelsest kogust 3. ja 4. klassile)
8. L. van Beethoven. Sonatiin

Etüüdid:

1. Kloze. 20 etüüdi
2. A. Regi. Etüüdid
3. K. Baermen. 24 etüüdi klarnetile (saatega)
4. 31 etüüdi klarnetile (inglisekeelne väljaanne)
5. M. Etlik. Valitud etüüdid
6. L. Balassa-Berkesi klarnetikooli etüüdid
7. V. Reiman. Meri laulab. I kl. partii, II kl. partii

Ansamblid:

1. J. Scherzel. 6 Klarinetten Duette
2. F. Hausdorfer. Suite vor vier Klarinetten
3. D. Pedley. Five Folk Tunes (triole)
4. H. Voxman. Klassikalisi ansambleid. I ja II vihik
5. R. Lätte. Let's Go - klarneti kvartetile
6. J. Thompson. Ghalumea Swing - kvartett

Heliredelid:

Eelmine õ/a. heliredelite kordamine. Juurde õppida: E duur ja cis moll As duur ja f moll + kolmkõlad ja kolmkõla pöörded.

II KOOSMÄNGU AINEKAVA.

Eesmärk: koosmusitseerimiseks vajalike oskuste omandamine ja arendamine:

- Partneri kuulamine
- Intoneerimine
- Ühtne rütmitunnetus

Ansambli repertuaar koosneb ühe-, kahe- ja kolmehäälsetest teostest. Teise ja kolmanda hääle omandamine nõuab mängijalt erilist tähelepanu nagu ka oma viisi sobitamine ülejäänud häälte sekka. Ansambliisse võivad kuuluda õpilased erinevatest klassidest ja igauks saab mängida vastavalt oma tasemele.

Repertuaar:

- Soome rahvalaul, seadnud A. Regi

- G.Langenus – Duetid
- Berr – Duetid
- E.Medvedovski – Jazz-heliredel
- E.Gradetski – Ragtime „Jäätis”
- Kogumik jõululugudest

III SOLFEDŽO AINEKAVA

NOOREM ASTE

I õppeaasta

PÕHIEESMÄRK: Rütmiõpetus. Laaditaju arendamine. Duur ja moll.

NÕUDED.

1) Meetrum ja rütm.

Rõhulised ja rõhutud taktiosad. Takt ja taktijoon. Taktidesse jaotamine. Lõpujoon. Kordusmärk. Taktimõõdud 2/4, 3/4, 4/4 = C. Taktiviipamise skeemid. Noodivältused ja pausid:

tervenoot tervepaus

poolnoot poolpaus

veerandnoot veerandpaus

kaheksandiknoot kaheksandikpaus

kuueteistkümnendiknoot kuueteistkümnendikpaus

(vt. ka lisa 1)

Rütmid: “ti-ti”; “tiri-tiri”; “ti-tiri”; “tiri-ti”; “ta-i-ti”; “tai-ri”

Eeltakt

2) Noodikirja algteadmised.

Noodijoonestik ja abijooned. Nootide asukohad noodijoonestikul. Noodivarte õigekiri.

Pauside kirjutamine.

Viiuli ja bassivõti. Nootide tähtnimed (silpnimed).

3) Helistikud.

Laadidi: duur ja moll. Astmed ja astmetaju arendamine.

Helistikud. Duurid C, F, G, D ja loomulikud mollid a, d, e. Tervetoon ja pooltoon. Paralleelhelistikud. Toonika. I asme (toonika) kolmõla. Juhtheli.

Märgid: diees, bemoll ja bekaar

Eakohased 1- ja 2- häälised laulud, harjutused, kaanonid. Transponeerimine. Improvisatsioon. Meloodia ja rütmi arendusvõtted (kordamine, sekvents, varieerimine).

4) Diktaat.

Suuline ja kirjalik mälu- ja rütmidiktaat. Pikkus 2-4 takti.

5) Tempo ja dünaamika mõiste.

6) Muusikaline vorm.

II õppeaasta

PÕHIEESMÄRK: Mollid kolm kuju - loomulik, harmooniline, meloodiline. Tutvumine intervallidega.

NÕUDED:

1) Rütm ja taktimõõt.

Punkt noodi järel. Punkteeritud rütmid “tai-ri”; “ta-i-ti”

(Taktimõõt 3/8 ja lihtsamad rütmid selles taktimõõdus)

2) Helistikud.

Kahe märgiga duurid ja mollid.

Mollid 3 kuju: loomulik, harmooniline, meloodiline.

Heliredeli ehitus. Tervetoon ja pooltoon. Püsivad ja püsimatud ehk ebapüsivad astmed. Püsimatute astmete lahendamine püsivatesse astmetesse. Lahendamise mõiste.

Tutvumine põhiastmete (I, IV, V) kolmkõladega.

Transponeerimine ja improvisatsioon.

3) Intervallid.

Tutvumine intervallidega.

Töö järgmiste intervallidega: p.1, p.8, p.5, p.4, s.3, v.3, s.2, v.2.

4) Diktaat.

Lihtne suuline ja kirjalik diktaat duuris ja mollis (4-8 takti).

Rütmidiktaat kuni 4 takti.

III õppeaasta

PÕHIEESMÄRK: Lihtintervallid. Akordiõpetuse algus.

V LISAPILL. AINEKAVAD

Õpilase soovi korral on võimalik Keila Muusikakoolis lisaks põhipillile õppida ka ühte lisapilli.

LISAPILLI VALIK:

1) KLAVER LISAPILLINA.

Õppides klaverit lisapillina 6 õppeaastat, peaks õpilase klaverimängu tase küündima klaveri põhiõppe IV-V klassi tasemele.

Igal õppeaastal on kohustuslik omandada 6-8 teost ja tehnika arendamiseks peab läbi võtma kuni 4 märgiga heliredelid. Elementidest on vaja mängida heliredelid oktaavis (võimalusel ka tertsis), kromaatiline heliredel, akordid, lühike ja pikk kolmkõla (võimalusel ka lühike ja pikk septakord), kadentsid.

Soovitav repertuaar igal õppeaastal:

- 2 – 3 etüüdi
- 2 – 3 erineva karakteriga pala
- Tähtis koht on polüfoonial, kuna põhipillina ühehäälsel instrumenti õppival lapsel aitab see asendada mitmehäälsel muusikalist mõtlemist.

Samuti on väga kasulik tegelda meloodiale saate komponeerimisega, arendamaks harmoonia tunnetust.

Soovitav on mängida ansambleid, täiendamaks koosmängu kogemust, mida õpilased vajavad kontsertmeistriga kokku mängimisel (viul, puhkpill jt.) või omandamaks koosmängu kogemust (kitarr).

2) RAHVAKANNEL LISAPILLINA AINEKAVA.

Eesmärgid

Arendada õpilase muusikalisi ja eneseväljenduse oskusi pärimusmuusikakultuurist pärineva materjali kaudu. Anda oskusi ja võimalusi loominguliseks tegevuseks. Saavutada hea ettevalmistus iseseisvaks harrastustegevuseks.

I – III õppeaasta:

I TASE

1. Üldiseloostus

Õppe eesmärgiks on teha tutvust rahvakandle väljendusvõimaluste ja põhiliste mänguvõtete. Töö toimub pärimusmuusika traditsioonilise õppemeetodiga (kuulmisele, matkimisele ja mälule tuginev meetod) relatiivses nooditundmise süsteemis. Harmoonia taju arendamine saate kujundamise abil.

2. Programm

Õppetöö koosneb järgmistest tegevustest:

- heli tekitamine kandlel, katmis- ja libistamistehnika
- käte koostöö ja koordineerimise harjutamine
- pärimusmuusikast pärineva lihtsama repertuaari mängimine (rahvalaulud, ring- ja pärimuslikud mängud, pillilood)
- muusikalisi ja tehnilisi oskusi arendavate harjutuste mängimine
- lihtsamate harmoonilise saate võtete harjutamine. Nende kõrval ka modaalse saate ja muusikalise arengu võtted (näiteks: burdonism, kaanon, ostinaatsus, sekvents)
- meloodia ja vormi ülesehituse põhimõisted
- lihtsama pärimusliku varieerimise ja improviseerimise harjutamine
- pilli hooldus ja häälestamise harjutamine
- muusika kuulamine, nii elava esituse (näiteks: õpetaja, pärimuslikud pillimehed) kui ka helisalvestuse, sealhulgas arhiivlindistuste kuulamine ning analüüs koos õpetajaga

3. Mõisted

- pilli ehitus: kandle korpus - kõlakaas, põhi, otsapakk; virblid, keeled, keelte kinnitustiftid
- katmis- ja libistamistehnika, heliseva keele katmine
- rahvalaul (regilaul, riimiline laul), rahvamäng ja pärimustantsu viis
- meloodia aste, meloodiline liikumine, motiiv, fraas, lause, osa, läbimäng
- 2- ja 3-osaline meetrum
- legato staccato, küünelööök, triller
- saade, tertsiline kaashääli
- burdoon, kaanon, ostinato, sekvents
- duur, kolmkõla ja selle pöörded
- harmoonia põhifunktsioonid
- varieerimine, improviseerimine

4. Oskused

Õpilane:

- kasutab nii vasakut kui paremat kätt;

- kasutab katmist heli summutamiseks
- koordineerib elementaarsel tasemel käte vahelist koosmängu
- oskab kasutada mängutehnilisi võtteid: legato, staccato, küünelöök, triller, kolmkõla ja selle pöörded, tertsiline kaashääli
- orienteerub 2- ja 3-osalises meetrumis, kasutab nendele vastavaid saatevõtteid
- tunneb lihtsamat pärimusmuusika repertuaari
- tunneb praktilises musitseerimises vajalikke muusikateoreetilisi mõisteid
- tunneb ja kasutab harmoonia põhifunktsioone ja modaalse muusikalise arenduse võtteid
- oskab hooldada pilli

5. Lisategevused

- iseseisev harjutamine
- osalemine pärimusmuusika õppelaagrites
- kontsertide külastamine ja arutelu õpetajaga
- võimaluse korral tegutsevate pillimeeste külastamine ja nendega koos mängimine

IV – VI õppeaasta:

II TASE

1. Üldisloomustus

Saavutada pillil ladus mänguoskus. Kuulmise järgi õppimisele lisandub õppimine noodi järgi absoluutses nooditundmise süsteemis. Jätkub töö saate ja saatehäälike kujundamisega.

2. Programm

Õppetöö koosneb järgmistest tegevustest:

- pärimusmuusikast pärineva repertuaari, eelkõige tantsulugude mängimine
- muusikalisi ja tehnilisi oskusi arendavate harjutuste mängimine
- harmoonilise saatekujunduse võtete tundmaõppimine, saatehäälike tertsis, sekstis, oktaavis harjutamine
- pärimusliku varieerimise ja improviseerimise harjutamine
- omaloomingu harjutamine
- noodistlugemise harjutamine
- pilli hooldus ja häälestamine
- muusika kuulamine, nii elava esituse (näiteks: õpetaja, pärimuslikud pillimehed) kui ka helisalvestuse, sealhulgas arhiivlindistuste kuulamine ning arutelu õpetajaga (näited ka teiste instrumentide esituses)

3. Mõisted

- noodijoonestik, noodivõti, alteratsioonimärgid, nootide asukoht
- rütmi vältused
- intervall
- labajalg, polka, reinlender, valss
- kõrvalhelistikud

4. Oskused

- saatehääle mäng sekstis, oktaavis
- pärimustantsu lood (labajalg, polka, reinlender, valss), nende omased muusikalised väljendusvahendid ja saatekujunduse faktuur
- kõrvalhelistike kasutamine
- iseseisev töö salvestustega ja nende järgi lihtsamate lugude õppimine
- pilli häälestamine iseseisvalt häälestusaparaadi abil

5. Lisategevused

- iseseisev harjutamine
- osalemine pärimusmuusika laagrites aktiiv-osavõtjana
- kontsertide ja ühismängimiste külastamine ja arutelu õpetajaga, soovitav osaleda ka esinejana
- võimaluse korral tegutsevate pillimeeste külastamine ja nendega koos mängimine

Lisaks sellele peab õpilasel 1x õppeaastas olema võimalus esineda (vähemalt 2 lugu).

3) VÄIKEKANDEL LISAPILLINA.

Ainekava.

Eesmärk

Võimalus omandada muusikaline algharidus, toetudes pilliõppes pärimusmuusikale. Teha selgeks üldmuusikalised mõisted ja harjutada nende praktikas kasutamise oskusi.

Õppekorraldus

Eesmärk omandada pillimängu põhivõtted ja kergem repertuaar.

1. Üldiseloostus, I tase (I-III õppeaasta)

Õpilane omandab väikekandle mängutehnikate alused. Töö viiakse läbi pärimusmuusika traditsioonilise õppemeetodiga (kuulmisele, matkimisele ja mälule tuginev meetod) relatiivses nooditundmise süsteemis. Repertuaarivalikul on soovitav jälgida nii rahvakalendrit kui ka kandletraditsioonile olulisi tähtpäevi (vt. lisa-Tuule Kanni Kandlekalender).

2. Programm

- Erinevad kanded (väike-, rahva-, kromaatilised kanded)
- Väikekandle ehitus ja osad
- Heli tekitamine kandlel
- Katmis-, sõrmitsemis- ja segatehnika alused
- Repertuaariks on rahvalaulud (näiteks: „Kandle tegemine”), rahva- mängud ja lihtsamad pillilood eesti pärimusmuusika repertuaarist, ka lastelaulud jm.
- Tutvutakse meloodia ülesehituse ja vormi mõistetega
- Tutvutakse saate, harmoonia ja lihtsamate rahvaviiside seadmise mõistetega
- Lihtsamad seadelised printsiibid, näiteks: burdoon, kaanon, sekvents, flažolett jm.
- Erinevad sõrmestused (näiteks: pentatoonika) ja häälestused (näiteks: moll)
- Varieerimise ja improviseerimise harjutamine nii pärimusmuusika eeskujudel (ahellaul) kui ka õpetaja poolt antud ülesannetel
- Omalooming
- Muusika tajumine ja üles märkimine relatiivses noodiõpetuse süsteemis, tutvumine noodikirja alustega
- Pilli hoolduse alused
- Pärimusmuusika helikandjate ja arhiivisalvestuste kuulamine ja arutelu koos õpetajaga
- Koosmusitseerimine õpetaja ja teiste õpilastega
- Pilli häälestamine

3. Mõisted

- kandle ehitus ja osade nimetused: kõlakarp (kõlakast, kõlaruum), kõlalaud, pillikeeled, torrõ, virblid (kandlepulgad, keerupulgad, keerpulgad), kõla-ava (kõla-auk), laba (helühänd), kolju, põikpulk (obadus)
- meloodia, meloodia aste, meloodiline liikumine
- duur, moll
- vorm ja lihtsamad vormiosad läbimängu tasandil: motiiv, fraas, lause, läbimäng, (1- ja 2-osaline lihtvorm)
- saade: burdoon, akord
- pide ja läbiminev noot
- 2- ja 3- osaline meetrum, rõhuline ja rõhutu meetrumi osa; 5- osaline taktimõõt (runolaul)
- Rahvalaul (regilaul, uuem rahvalaul), rahvamäng, ringmäng, tantsuviis (labajalg, polka, reinlender)
- Harmoonilised funktsioonid (T,S,D)

- Noodikirja tundmine ja mõisted: noodijoonestik, noodivõti, taktimõõt
- Varieerimine ja improviseerimine

4. Oskused

- Oskab kandlel tooni tekitada ja valdab erinevate mängutehnikate aluseid
- Tunneb eesti pärimusmuusika põhižanre (laulud, mängud, tantsud)
- Teab erinevaid sõrmestusi ja oskab neid otstarbekalt kasutada
- Kasutab mängimisel lihtsamaid varieerimis- ja improviseerimisvõtteid ning kaunistusi
- Oskab pilli hooldada
- Orienteerub muusikateooria põhimõistetes

5. Lisategevused

- Võimaluse korral osaleda pärimusmuusika üritustel, kontsertidel, kohtumistel traditsiooniliste pillimeeste ja meistritega
- Võimaluse korral osaleda tantsuklubide töös
- Küllastada pärimusmuusika õpitubasid ja õppelaagreid

1. Üldiseloostus, II tase (IV- VI õppeaasta)

Jätub töö kandlemängu oskuste arendamisel ja õpilase individuaalse muusikalise väljendusoskuse arendamisel. Töö viiakse läbi, tuginedes peamiselt pärimusmuusika traditsioonilisele õppemeetodile (kuulmisele, matkimisele ja mälule tuginev meetod) ja noodikirjale. Relatiivsele nooditundmise süsteemile lisandub absoluutsete helide süsteem.

2. Programm

- Jätub töö I tasemel alustatud teemade ja mängutehniliste võtetega
- Õppematerjalina kasutatakse enam tantsulugusid: labajalavalss, valss, polka, polska, reinlender, voortants jne. Repertuaarison ka naaberrahvaste muid ulatuselt sobivaid lugusid
- Tantsulugude mängimine nii tantsimise kui ka kontserdi olukorras
- Vahelduv taktimõõt ka süntkoop (regilaulude jm. eeskujul)
- Tutvumine paikkondlike kandlemängu stiilidega ja nende mängimine (näiteks: seto, karjala, läti, leedu jm)
- Erinevate pillimeeste, nii praeguste kui ka vanemate (arhiivi-salvestustele toetudes) kandlemängu stiilidega tutvumine ja mängimine
- Tehnilised oskused: sõrmitsemistehnikas topeltnoodid, trilleri kaunistusvõte ja tikuga mängimise võte
- Saatekujunduse harjutamine (harmooniliste võtete leidmine erinevates helistikes, mida pill võimaldab)
- Kaashälte kujundamine, kasutades funktsionaalharmoonilist ja modaalsset saateprintsipi
- Võimaluse korral erinevate kandletüüpide ja keeltearvuga kanneldega tutvumine

- Võimaluse korral erineva keelematerjaliga kanneldega tutvumine (metall-, sool- ja jõhvkeeled)
- Varieerimise ja vaba improviseerimise harjutamine
- Omalooming
- Muusika kuulamine ja analüüs koos õpetajaga

3. Mõisted

- Pärimuslikud tantsulood ja –tüübid: labajalavalss, valss, polka, polska, reinlender, voortants
- Vahelduv taktimõõt, sünkoop
- Esitusstiil ja selle tunnused
- Kandle piirkondlikud tüübid: soome - kantele, leedu - kankles, läti-kokle , vene – gusli
- Kaldumine, modulatsioon, paralleelne helistik
- Topelnoot, triller
- Kaashääl

4. Oskused

- Valdab heal tasemel kandle erinevaid mängutehnikaid, häälestusi ja sõrmestusi ning kasutab loovalt õpitud lugude mängimisel
- Orienteerub eesti traditsioonilises pärimuspillimuusika lugudes ning oskab neid käsitleda tantsu saateks mängimisel ja esinemis-situatsioonis
- oskab saata ja mängida lihtsa üleschitusega lugude kaashääli, kasutades nii funktsionaalharmoonilist kui ka modaalselt saateprintsipi
- orienteerub vajalikes muusikateoreetilistes teadmistes ja oskustes
- tunneb erinevaid piirkondlikke ja individuaalseid kandlemuusika stiile ning pillitüüpe
- omab kogemusi isikliku loomingulisuse rakendamisel varieerimise, improviseerimise ja omaloomingu näol
- oskab häälestada ja hooldada oma pilli

5. Lisategevused

- osalemine vaatlejana (võimalusel ka esinejana) pärimusmuusika üritustel, kontsertidel, kohtumistel traditsiooniliste pillimeistrite ja -mängijatega
- osalemine tantsuklubide töös tantsumuusika mängijana
- osalemine pärimusmuusika õpitubades ja õppelaagrites aktiivosavõtjana
- võimalusel väikekandle (koos vanematega) ja muude väikepillide valmistamine

4) LÖÖKPILL LISAPILLINA

AINEKAVA

I ÕPPEAASTA

Trummikomplektil mängimise tehnika omandamine. Tutvumine ksülofoni ja marimbaga. Heliredelite mängimine, kolmkõlad ja nende pöörded. Trummikomplekti hooldamine ja häälestamine. Lihtsamate groove'ide mängimine. 4/4 beatriitmide õppimine. Käte ja jalgade tehnika tutvustamine. Rõhkude ja aktsentide kasutamine trummikomplektil. Kõik eelnev tuleks omandada metronomi kasutades.

II ÕPPEAASTA

Käte ja jalgade tehnika edasiarendamine. Rimmi tehnika soolotrummil, harjutamiseks kasutada harjutusi, mis on mõeldud soolotrummil mängimiseks.

III ÕPPEAASTA

Alustada klassikaliste tantsurütmide õppimist – avatud Hi-Hat tehnika e. harjutused avatavale Hi-Hat'ile.

IV ÕPPEAASTA

Improvisatsiooni e. soleerimisoskuse kujundamine kahe kuni nelja takti ulatuses 4/4 taktimõõdus. Erinevad stiilid – nii varasemast perioodist kui ka uued stiilid: beat, funk, bossa-nova, swing 4/4 ja 3/4, samba.

5) KITARR LISAPILLINA

AINEKAVA.

Käesolev programm on koostatud suunitlusega lastele, kes õpivad kitarril lisapillina. Kasutatud on siin laste- ja rahvalauludel põhinevaid pedagoogilisi materjale. Kuna kitarr on populaarne saateinstrument, siis leiab ka see siin kajastamist.

I ÕPPEAASTA

Mänguasend, häälestus, heli tekitamine, noodikiri, keelte ja sõrmede tähistamine, aporgando ja tirando, I positsiooni diatooniline helirida, diees ja bemoll, burdoonsaade.

Repertuaar: H. Mätlik - Kitarriaabits, J.A.Muro – Kitarril õppematerjal, duetid õpetajaga

II ÕPPEAASTA

Bassimeloodia saatega soolokehtel, 3-häälsed akordid arpedžeerimine, paus, pide, dünaamika, tämbrid. Meloodia ja bassi üheaegne esitus. Heliredelid: a-moll, e-moll, d-moll (1 oktaav), III positsioon.

Repertuaar: H.Mätlik – Klassikaline kitarrimäng; J.A.Muro – Kitarrimängu õppematerjal; T.Puskas – Gitarren Schule I; W.Götze – Der Gitarren Lehrer I, II

III ÕPPEAASTA

Meloodia bassiga ja burdoonsaade, 4-häälsed akordid ja arpedžeerimine, heliredelid 2 oktaavi ulatuses – C duur, a-moll, G-duur, e-moll, lihtkadents, V positsioon, akordid: C, F, G, Dm, Am, E7, G, D7, Em jt.

Repertuaar: E.Pujol – Escuela Rasonada; B.Henze – Das Gitarrespiel I, II; J.A.Muro – Kitarrimängu õppematerjal; Carelli-Cascassi – Kitarrikool jpt.

IV ÖPPEAASTA

Meloodia bassiga ja 2-häälne saade. Heliredelid – D-duur, d-moll, E-duur, A-duur (2 oktaavi, kadents). Akordid: E, D, Gm, A7, A11. Šriftidest legato harjutused, mordent, triller, flazoletid.

Repertuaar: H.Mätlik – Akordsaade kitarril; M.Carcassi – Kitarrikool; Leichte – Gitarrenmusik des 16-18 Jahrhunderts jpt.

V ÖPPEAASTA

Vibraato, akordide mängimine, erinevad tantsustiilid (polka, valss, foks).

C-duur erinevate rütmifiguuridega, fis-moll, Pujol-harjutused ühel keelel, Aguado arpedžo- ja legatoharjutused jne. Akordid: Cm6, C9, Csus4, CM7, tüüpakordid: F, Fm, B, B7, Bm, D.

Repertuaar: H.Mätlik – Kitarril mängutehnika harjutused, H.Mätlik – Klassikaline kitarrimäng; L.Brower – Etüüdid jpt.

VI ÖPPEAASTA

Barokiajastu kitarrimuusika- 18.saj. süit, rondovorm, variatsioonivorm; kaunistuste mängimine kitarril. „Chitarra spagnola” mängustiil (rasqueado, punteado). Tantsurütmid, akordid: F6, Fm6, Fo, Bm7. Harjutused kromaatikale, Tarrega arpedžoharjutus, trilleri harjutamine.

Repertuaar: H.Mätlik – Kitarril mängutehnika harjutused; H.Mätlik – Akordsaade kitarril; The Arrangements Of J.S.Bach – network for guitar.

VII ÖPPEAASTA

Suurvormi mängimine. Kõlaefektid kitarril, kunstlikud flazoletid, tremolo, C-duur ja c-moll barreega, kromaatika harjutused, barreeharjutused, kromaatiline heliredel oktaavis, akordid: BM7, DM7, Fsus4. Tantsurütmid: rumba, tango, rock, beguine.

Repertuaar: H.Mätlik – Klassikaline kitarrimäng, T.Paulus – Improvisatsioon ja harmoonia kitarril; M.Carcassi – Kitarrikool.

Arvestused ja esinemised: üks esinemine talvel ja kevadel.

6) OREL LISAPILLINA (ainult klaveri eriala õpilasele)

Orelit lisapillina saab õppida alates IV klassist. Seda võimaldatakse õpilastele, kellel põhipill on väga heal tasemel.

Eesmärgiks:

- õpilasele tutvustada orelimängu erinevaid võtteid.

-pedaali kasutamine

-orelirepertuaari tutvustamine

-noodilugemise oskuse arendamine

VI KOORILAUL

AINEKAVA

Koorilaulus osalevad IV-VII klasside õpilased (soovi ja võimaluse korral võivad laulma tulla ka nooremad õpilased). Tunnid toimuvad 2x nädalas.

Eesmärgiks:

- Õpetada lastele oma hääle õiget kasutamist
- Õpetada lastele mitmehäälset laulmist ja koosmitseerimist
- Õpetada läbi laulmise tunnetama erinevaid stiile
- Esineda oma kooli ning kodulinna kontsertidel
- Osa võtta kõikidest laulupidudest
- Osaleda kooride ühisprojektides ja kontsertreisidel
- Osaleda lastekoori konkurssidel Eestis

Tegevus:

- Hääleseade 2x nädalas
- Laulupeolaulude, projektikoori repertuaari ja erinevate konkursside repertuaari õppimine
- Laululaagrid repertuaari paremaks omandamiseks ja koori ühtsuse saavutamiseks
- Kontsertreisid ja selleks valmistumine

Repertuaar:

- Laulupeolaulud
- Projektikoori laulud
- Laulud erinevatest stiilidest – klassika, vanamuusika, kaasaegne muusika, poplaulud, kergemuusika jpt.

Koori parimatest lauljatest komplekteeritakse ANSAMBEL.

Ansamblitunnid toimuvad vähemalt 1x nädalas.

Eesmärgiks:

- Laste vokaalne arendamine
- Üksteise kuulamine koosmitseerimisel
- Mitmehäälsuse tunnetamine ja arendamine
- Eneseväljendus läbi laulu

- A'capella lauluoskuse arendamine
- Laulupartiide iseseisva omandamise õppimine

Tegevus:

- Individuaalne hääleseade nii üksikisiku vokaalsete võimete kui ka ansambli ühtse kõla arendamiseks ja saavutamiseks
- Esinemine võimalikult tihti
- Konkurssidest osavõtt

Repertuaar:

- Laulud erinevatest stiilidest
- Laulud saatega ja a'capella

NÕUDED:

1) Rütm ja taktimõõt.

3/8 taktimõõt. Grupeerimine. Taktiviipamine.

2) Helistikud.

Kolme märgiga duurid ja mollid. Mõiste: samanimelised helistikud. Toonika kolmkõla pöörded: I, I6, I64. (Võib kasutada ka järgmisi tähistusi: duuris T, T6, T64: mollis t, t6, t64). Kolmkõla helide nimetused; priim, terts, kvint. Funktsionaalsuse mõiste. Toonika (I astme) kolmkõla (T, t). Subdominant (IV astme) kolmkõla (S, s). Dominant (V astme) kolmkõla (D). Põhikõlakõlade ehitamine ja laulmine duuris ja harmoonilises mollis. [Põhikõlakõlade kasutamine laulude saatmisel.]

3) Intervallid.

Töö järgmiste intervallidega: s.6, v.6, s.7, v.7. [s.7 lahendusega p.8, v.7 lahendusega s.3, v.3].

Intervallide suurus toonides. Intervallide pöörded. Intervallide ehitamine antud noodist üles ja alla.

4) Diktaat.

Suuline ja kirjalik diktaat (4-8 takti). Rütmidiktaat kuni 4 takti.

IV õppeaasta

PÕHIEESMÄRK: Akordide ehitamine ja laulmine duuris ning harmoonilises mollis, toonikakolmkõla pöörded, põhikõlakõlad põhikujus, D7 lahendusega.

NÕUDED:

1) Rütm ja taktimõõt.

Taktimõõt 3/8. Rütmi grupid kuueteistkümnendiknootidega.

Taktimõõt 6/8 ja viipamise skeem. [Trioool ja sünkoop "ti-ta-ti"].

2) Helistikud.

Nelja märgiga duurid ja mollid.

3) Intervallid.

Lihtintervallide kordamine. Intervallide järgnevuste laulmine ja kuulamine.

[<2 harmoonilises mollis.]

4) Akordid.

Dominantseptakord V7 (D7) lahendusega duuris ja harmoonilises mollis. [Harmooniline järgnevus 4 takti]

5) Diktaat.

Diktaat duuris ja mollis 8 takti. Rütmidiktaat 4-6 takti.

Noorema astme lõpueksam

Kirjalik:

1. Diktaat 8 takti 2/4 või 3/4 taktimõõdus, ilma eeltaktita. Kirjutamise aeg kuni 30 minutit, mängitakse kuni 12 korda.
2. Kõlade määramine (kuulamine) koosneb kaheksast küsimusest intervallide ja akordide kohta. Kooskõla mängitakse kaks korda.
3. Rütmidiktaat 4-6 takti 2/4 või 3/4 taktimõõdus; mängitakse kuni 6 korda.
4. Teooria ainekava ulatuses.

Kirjaliku eksami hindamisel on suurema tähtsusega 1 ja 2 punkt (kokku 2/3 hindest). Rütmidiktaat ja teooria annavad 1/3 hindest.

Suuline (vastavalt piletile):

1. Duuri heliredeli (kuni 4 märgini) laulmine koos sama duuri toonika kolmkõla pöörete või põhikolmkõladega ja dominantseptakordi laulmine lahendusega
Või
mulli laulmine (2 märgini). Loomulik moll koos toonika kolmkõla pööretega või harmooniline või meloodiline moll koos põhikolmkõladega.
2. Võõra harjutuse laulmine duuris (kuni 2 märgini helistikes).
3. Üks harjutus aasta jooksul õpitud 10 - 12 harjutuse hulgast. Need harjutused peab kool kindlaks määrama ja õpilastele teadma andma IV veerandi alguses.
4. Rütmiharjutuse koputamine (8 takti: 2/4 või 3/4 taktimõõdus).

VANEMA ASTME AINEKAVA

V õppeaasta

PÕHIEESMÄRK: Suurendatud ja vähendatud intervallid. Põhikolmkõlade pöörded duuris ja mollis.

NÕUDED:

- 1) Rütm ja taktimõõt.
6/8 taktimõõt. Rütmi grupid kuueteistkümnendiknootidega. Grupeerimine. Sünkoop (vt. lisa 7), triool (vt. lisa 8).
Pidekaare lihtsamad variandid:(vt. lisa 9)
- 2) Helistikud.
Viie märgiga duurid ja mollid.
- 3) Intervallid.
Lihtintervallide ehitamine ja laulmine helistikus ning antud noodist üles ja alla.
Intervallide järgnevuste laulmine ja kuulamine.
Suurendatud ja vähendatud intervallid lahendustega duuris ja harmoonilises mollis.
<4 IV astmelt lahendusega v.6 duuris, s.6 mollis, >5 VII astmelt lahendusega s.3 duuris, v.3 mollis.
Harmoonilises mollis <2 VI astmelt lahendusega p.4,
>7 VII astmelt lahendusega p.5.
- 4) Akordid.
Põhikolmkõlade pöörded. >VII lahendusega duuris ja harmoonilises mollis.
Akordide tähistused astmenumbritega.
Kadentsid: lihtkadentsid - autentne (I V I) ja plagaalne (I IV I);

liitkadentsi esimene (I IV V I) ja tene kuju (I IV K64 V I).
Harmonilised järgnevused 4 kuni 8 takti.
[Dominantseptakordi pöörded].

VI õppeaasta

PÕHIEESMÄRK: Dominantseptakordi pöörded lahendustega duuris ja mollis. Harmoniline duur. Neljahäälsed järgnevused.

NÕUDED:

1) Rütm ja taktimõõt.

Pidekaarega rütmid

[Keerukamad variandid]

6/8 taktimõõdus punkteeritud rütmid. Taktimõõdud 2/2, 3/2 ja 6/4.

2) Helistikud.

Kuue märgiga duurid ja mollid.

Harmoniline duur.

Kromaatilised läbiminevad ja abihelid.

[Mõisted: kaldumine ja modulatsioon].

3) Intervallid.

Harmonilises duuris <2 VI astmelt lahendusega p.4; >7 VII astmelt lahendusega p.5.

Ehitamine ja laulmine.

4) Akordid.

Põhikolmkõlad harmonilises duuris.

Dominantseptakordi pöörded lahendusega duuris ja harmonilises mollis:

I pööre V65 (D65) lahendusega I (T, t); II pööre V43 (D43) lahendusega I (T, t),

III pööre V2 (D2) lahendusega I6 (T6, t6).

Neljahäälsed harmoniliste järgnevuste (4-8 takti) kuulamine ja laulmine.

[v.VII7 ja >VII7 ehitamine ja lahendamine duuris ja harmonilises mollis].

5) Diktaat.

[Üksikute kromaatiliste abi- ja läbiminevate helidega].

VII õppeaasta

PÕHIEESMÄRK: Intervallid ja akordid. Ehitamine, kuulamine, laulmine.

NÕUDED:

1) Rütm ja taktimõõt.

Keerukamad süngoobid ja pidekaarega rütmid.

Segataktimõõt. Vahelduvtaktimõõt.

2) Laadid.

Seitsme märgiga duurid ja mollid.

Kaldumine ja modulatsioon. I järgu sugulushelistikud.

[Pentatoonika. Diatoonilised laadid. Kromaatiline duur ja moll. Ehitamine ja laulmine].

3) Intervallid.

Kõikide läbivõetud intervallide kordamine.

[>5 II astmelt lahendusega v.3 ja <4 VI astmelt lahendusega s.6 harmonilises duuris]

4) Akordid.

v.VII7 põhikujus lahendusega duuris, >VII7 põhikujus lahendusega harmonilises duuris ja harmonilises mollis.

II7 põhikujus duuris ja mollis.

Tutvumine akordimärkidega.

Neljahäälsed harmoonilised järgnevused. [II; III ja VI astme kolmkõlad].

5) Diktaat.

Üksikute kromaatiliste abi- ja läbiminevate helidega.

Vanema astme lõpueksam.

Kirjalik:

1. Diktaat - 2 erineva raskusastmega varianti, üks neist 6/8 taktimõõdus. Kirjutamise aeg maksimaalselt 30 minutit, mängitakse kuni 12 korda.
2. Järgnevus kitsas seades; 8 takti (kaks erinevat varianti). Mängitakse harmooniliselt kuni 6 korda.
3. Kõlade määramine (kuulamine) 8 küsimust; mängitakse harmooniliselt.
4. Teooria kogu ainekava ulatuses. Küsimused sisaldavad intervallide ja akordide ehtiamist ja määramist kuni 5 märgiga helistikes ja paralleelhelistiku ning võtmemärkide määramist kuni 7 märgiga helistikes (viili- ja bassivõtmes).

Suuline (vastavalt piletile):

1. Heliredeli laulmine lisadega: loomulik või harmooniline duur või harmooniline või meloodiline moll (kuni 6 märgini helistikes); lisaks põhikolmkõlad, üks dominantseptakordi pööre või juhtseptakord ja üks suurendatud või vähendatud intervall lauldud helistikus.

või

laulda kaks lihtintervalli antud noodist üles või alla ja kaks akordi antud helistikus

või

laulda järgnevus 4-6 takti (nt. I V64 I6 V43 I IV64 I).

NB! Toodud kolmest variandist tuleb vastata vähemalt ühele (kooli valikul).

2. Rütmiharjutuse koputamine (8 takti).

3. Võõra harjutuse laulmine kuni 4 märgini helistikes.

[Aasta jooksul õpitud harjutuse laulmine].

Kasutatavad õpikud:

Ene Krigul „Solfedžo I klassile”

Ene Krigul „Solfedžo II klassile”

Katrin Peetsalu „Solfedžo III klassile”

Anneli Petersoo „Solfedžo III klassile”

Anneli Petersoo „Solfedžo IV klassile”

Silja Aavik „Solfedžo V klassile”

Silja Aavik „Solfedžo VI klassile”

Silja Aavik „Solfedžo VII klassile”

Töövihikud I – VII klass.

Maire Toom „Harmoonilised järgnevused”

IV MUUSIKALOO AINEKAVA.

Muusikaloo tund toimub 1x nädalas à 45 minutit.

IV klass: õppeaasta hõlmab lühiülevaadet järgmistest teemadest:

- 1) muusikalised väljendusvahendid
- 2) pillide tundmine – rahvapillid, sümfooniaorkestri pillid
- 3) erinevad orkestriliigid
- 4) helitöö ülesehitus
- 5) muusikažanrid

Kasutusel on A.Kõlari õpik „Muusikalugu”

V klass: helikunsti areng selle algusaegadest kuni 18.saj. lõpuni. Suurem tähelepanu on pööratud barokieelsele perioodile.

Kasutusel on M.Tomsoni õpik „Lühiülevaade muusikaloost”

VI klass: põhiteemaks on 19.saj. romantism (Lääne-Euroopa, Venemaa, Põhja- ja Baltimaade heliloojad.). Peaesmärgiks on tutvuda kõigi naabermaade muusikalooga.

Kasutusel on K.Peetsalu õpik „Lühiülevaade muusikaloost”.

VII klass:

- 1) 19. saj – 21.saj. muusikalugu – impressionism, ekspressionism, neoklassitsism. Erinevate stiilide kuulamine ja võrdlus.
- 2) Eesti muusika:
 - Rahvapillid
 - Vanem rahvalaul
 - Uuem rahvalaul
 - Asjaarmastajad heliloojad
 - Professionaalsed heliloojad
 - Eesti koorimuusika
 - Eesti sümfooniline muusika
 - Ooperid, balletid

EKSAM:

- Muusika ajalugu 13. – 21.sajandil – kokkuvõte, analüüs, näited.
- Eesti muusika – kokkuvõte, analüüs, näited.